

Redovisning av beslut 2 för motion 1 vid stämma i Stockholms Scoutdistrikt hösten 2021

Att uppdra styrelsen att utreda och om möjligt genomföra utökning av antalet badplatser på Vässarö och återställande av stigen till södra Vässarö i linje med motionärens angivna önskan.

Generellt

Motionen har skapat ett ordentligt engagemang för frågan om bra stigar för utflykter, bad och inte minst motion. Detta går hand och hand med arbetet med den nya orienteringskartan som förväntas vara helt klar våren 2023. Cirka 80% av nya orienteringskartan är klart under hösten 2022. Motionen har inspirerat till många timmars arbete under säsongen 2022.

Fladan

Arbetsgruppen har kommit fram till att alternativen till att anordna bad i Fladan, enligt motionärens förslag, är många och bra, ställt till de problem som finns med att ha badande i fladan. Se utlåtande från sjöledare i bilaga 1.

Viken NV om mellanängen

Arbetsgruppen föreslår att en eller flera stegstättor byggs längs staketet i NV-SO riktning och att stigen röjs från vindfällena och sly. Stigen bör också märkas ut så att det lätt att hitta. Den sten som ligger på botten är knappast dit lagd av någon annan än vår Herre. Vid den tiden ängarna brukades för grödor flyttade man stenen som bildade rösen runt Vässarös ängar, man bemödade sig inte att gå hela vägen till havet. Så slutsatsen är: Röj stigen, bygg stättor, märk ut stigen och gör en skylt som visar vägen. Att lassa dit en massa badsand kommer vara en kortlivad lycka eftersom naturen kommer att spola bort sanden rätt så snabbt. Att på regelbunden basis köra dit sand är varken ekonomiskt eller miljömässigt försvarbart.

South Beach

Vägen till södra stranden är nu under säsongen röjd efter diverse stormar. De allra värsta körskadorna är igenlagda med kvistar, grenar och stockar. Stigen går utmärkt att gå på och man tar sig hela vägen till stranden denna väg. Att göra det till en rimligt farbar väg är ett stort jobb och skulle kräva uppskattningsvis fyra vändor med gruspråmen Nordanvind och såldes cirka 800 vändor med traktor och släp för att få ut gruset. Önskar man exempelvis grilla eller laga mat kan varje scout bära lite var så får man nog med sig det mesta utan cykelkärria. Har man däremot en person med sig som har svårt att gå är det en enkel sak att be någon funktionär i Fladan om skjuts med båt. Stranden är röjd från beväxtlighet och cirka ett ton stenar är avlägsnad från botten så att det nu finns en fin strand fastän smal att bada vid. Skyltar är ursågade ur gamla bensindunkar och väntar på att bli uppspikade.

Grisbukten

Straxt norr om överängen finns en fin strand. Den har röjts under sommaren och kommer att röjas mer så att den blir mer attraktiv. Stigen dit är bra men bör märkas ut.

Stockholms Scoutdistrikt

Karta, skyltar och slinga

Arbetsgruppen har funnit att Vässarö är en härlig plats att vara på men det finns potential kvar att ta vara på. Därför bör de ovan nämnda platserna iordningsställas och skyltas. Det bör också bli en rutin att årligen se efter både dessa stigar och platser så att de är lättillgängliga. Vidare bör det nätverk av stigar bindas ihop på ett bättre sätt samt skyltas. Detta eftersom många besökare efterfrågar motionsslingor och även promenadsslingor och lämpliga slingor att gå på vid lägerspår och annat.

Slutligen

Med de av arbetsgruppen förslagna åtgärderna för att tillgängliggöra Vässarös badplatser bättre behövs ingen budget. Materialet till skyltar tas från återvinningen, virke till stegstättorna produceras på ön. Arbetsgruppen bedömer att arbetet med att iordningsställa stigar och skyltning går att genomföra under 2023 med hopp om att några frivilliga anmäler sitt intresse, precis som med allt arbete som ska utföras på Vässarö.

Yttrande till Motion ”Badplatser och väg Vassarö”

Verksamheten som bedrivs i Fladan har som regel att det inte är tillåtet med bad. Regeln fyller flera funktioner. Dels det uppenbara att det hindrar folk från att bada i viken, vilket är eftersträvansvärt då badande annars kan skadas av både optimister, kanoter och (framförallt) Fladans motordrivna följbåtar. Genom att inte tillåta bad minskar också risken att kanoter och jollar välts med flit, vilket minimerar antalet personer i vattnet och därmed ökar verksamhetens säkerhet. Vidare är det vid badaktiviteter vanligt att det blir mycket tjo-och-tjim, och det blir svårare att bedriva en seriös verksamhet där de funktionärer som ansvarar för säkerheten blir hörda och respekterade. Den som varit i Fladan då viken är fylld av besökare som seglar och paddlar vet att det hela kan upplevas som smått rörigt. Att utöver den vanliga aktiviteten dessutom hantera att folk simmar omkring skulle på ett negativt sätt påverka möjligheten att bedriva en säker verksamhet.

Att anlägga en badplats i direkt anslutning till sjöverksamheten riskerar att göra om området till en ”lek och stoj plats” istället för den mer seriösa prova-på verksamhet som bedrivs idag. Risken är då att säkerheten äventyras både för badande och för de som deltar i sjöverksamheten.

Det är klart att det finns tidpunkter då det inte stör sjöverksamheten att man badar i viken, och att det finns delar av viken som, åtminstone ibland, skulle gå att bada i samtidigt som verksamhet bedrivs utan att det innebär en säkerhetsrisk. Men att avvika från den nuvarande regeln och att tillåta bad på vissa platser eller vid vissa tidpunkter skapar ”gråzoner” och gör badandets lämplighet till en bedömningsfråga vid varje enskilda tillfälle. Det är kort och gott enklare och mer genomförbart med ett generellt förbud mot bad i viken.

Det finns i dagsläget en plats en bit ut i viken där en badlina finns utlagd och där bad uppmuntras. Platsens läge medför att badandet kan ske utan större problem. Detta beror dels på att platsen är tillräckligt avskild från verksamheten för att inte riktigt ligga ”i Fladan” och för att inte sätta ”tonen” på båtverksamheten.

Optimistjollar och kanoter hamnar under ett programpass för det mesta i den del av viken dit vinden tar dem. Denna effekt är tydligast vid nord till nordostliga vindar (inåt i viken) eftersom viken vid andra vindar ligger i lä. Det är alltså vanligt att jollar och kanoter driver in i viken, mot vassen i södra delen samt mot kanotbryggan i västra delen, vid motionärens föreslagna badplats. Denna problematik föreligger även med befintlig badplats, men eftersom de vindar som driver jollar/kanoter mot denna för det mesta är svagare är det sällan ett problem.

Som lösning på problemet med drivande kanoter och båtar har motionären föreslagit en läns. Erfarenhet av befintlig badplats med tillhörande badlina är att badlinan fungerar relativt bra som avgränsning för badande men att den snarare är till besvär för kanoter och optimistjollar, då dessa

driver upp mot badlinan. Badlinan trasslar in sig i roder och centerbord, vilket försvårar när följebåt ska hjälpa jollarna därifrån. Det är också relativt frekvent förekommande att centerbordet på jollen lyfts (för att man vill komma loss från badlinan) och att jollen då hamnar på insidan av badlinan. Det blir då svårare för följebåtarna att hjälpa än det varit om badlinan inte fanns där. Lek och bad precis bredvid där båtarna fastnar mot länsen kan väl förvisso leda till att dessa ibland kan få hjälp av badande och en knuff i rätt riktning, men det finns även en risk för oönskade knuffar och ovälkommet ”skvätt och lek”.

En läns av stockar (som motionären föreslår) kan fungera som en bättre barriär än en vanlig badlina, men skapar istället andra problem och merarbete. Länsen behöver rimligtvis tas upp varje höst för att den och dess förankring i botten inte ska förstöras av isen. Detta sker utan större svårigheter med befintlig badlina eftersom den består av en tamp och några flytelement. Att däremot ta upp och lägga i vattenmättade stockar varje år ses inte som ett alternativ.

Vid större läger finns också ett logistiskt problem med föreslagen badplats. Området kring kanotbryggan, som blir passage och eventuellt även plats för umgänge för de badande, är redan i dagsläget en trång plats när det är många besökare i Fladan. Att fylla platsen även med badande gäster riskerar att göra det svårare att få en översikt över situationer, samt att hålla ordning och struktur i aktiviteterna. (Jag ser framför mig en situation där vi får be badande att flytta sig eller vara tysta för att vi ska kunna hålla våra genomgångar, där det blir rörigt med massa extra folkmassor när vi ska ta emot besökare, och där det också blir svårare att avgöra om någon behöver hjälp vid kanotbryggan.)

Vi som arbetar och ansvarar för säkerheten i Fladan anser således att det inte är en god idé att anlägga en badplats i de inre delarna av viken och att den regel mot badande i Fladan som finns idag bör stå fast. Om Fladan varit den enda platsen på Vässarö där bad var möjligt hade man kanske resonerat och prioriterat annorlunda, men då det finns många andra fina badplatser bör riskerna och nackdelarna med att bada i Fladan beaktas.

Med vänliga scouthälsningar

Malin Eriksson, Vässaröfunktionär och Sjöledare

Stigar och badplatser

Det är klart att vi ska bada! Men det bör inte innebära att vi kämpar mot naturen.

Om att skapa stränder:

Det är inte självklart att det går att skapa en sandstrand genom att lägga ut sand på en plats. Vågorna kommer mycket effektivt transportera bort allt fint material och deponera det på större djup på platser som är utsatta för sjö. Även på de platser där finare fraktioner av sten och sand går i dagen på land så upplevs ofta Roslagens stränder som steniga. På några meters djup är det däremot ofta fina sandbottnar på sådana platser. Viken norr om Djuphamn kan mycket väl vara en plats där sand kan ligga kvar eftersom den är relativt skyddad, men det faktum att botten är stenig tyder på att all sand och annat finare material sjöat iväg sedan länge.

Sten från ängarna ligger i odlingsrösen i skogskanten på ett flertal ställen längs ängarna och på flera platser i skogen där mindre odlingar förekommit. Det är alltså inte någon som burit ner sten till stranden för att bli av med den. Utan de grovsteniga stränderna är enligt ovan resultat av en naturlig erosionsprocess.

Värt att tänka på är att de flesta som besöker Vässarö aldrig har upplevt havets mer vrånga sidor med ofta över en meter högt vattenstånd och över en meter höga vågor på det som det ofta är i vinterstormarna kring nyår.

All sand som körs till Vässarö har tagits någon annanstans och lämnar ett hål i naturen på den platsen!

Stigar:

Det pågår ett arbete för att förbättra och märka upp de större stigarna på ön och få besökare att gå även andra vägar än på vägarna. Till södra stranden leder idag tre stigar. Dels den stig från Östra-vägen som beskrivs i motionen och dels en stig från Överängen och en från Bunkrarna. Stigen från Östra-vägen är en gammal körväg som användes för att köra ut naturgrus från en täkt på södra Vässarö, samt att den har använts vid flera avverkningar på södra delen av Vässarö. Dess skick har varierat kraftigt genom tiderna. Sedan stormen Alfrida så har den varit svårframkomlig på grund av att ett flertal träd som vält över och vid stigen. Dessa är nu avlägsnade och den täta granskogen i gamla grustakten är dessutom röjd.

Då nya stigar snabbt trampas upp kring vindfallen så upplevs stigarna ofta som krokiga och steniga på grund av vindfällena – stigen är ju ofta dragen den bästa vägen från början. Det är viktigt att hålla de större stigarna fria från vindfallen för att de ska fortsätta att vara lätta att gå på.

Att anlägga och förbättra stigar utöver röjning och mindre, lokala förbättringar med sten m.m. från platsen är arbetskrävande och kostsamt. För att bygga en så lång stig som stigen till södra så behöver den göras körbar med traktor – egentligen bygger man alltså en väg.

Stigen är ca 800 m lång och knappt hälften av den sträckan går genom eller i kanten av våtmarker. Att göra något åt det är svårt. En uppskattning av åtgången av torra massor för att skapa en vägbank i våtmarkerna är 400m³ (2m bredd, 0,5m tjocklek, 400m längd). Till det kommer uppskattningsvis 400m³ massor för förbättring av delarna på torr mark plus slitlager på delarna över våtmark (2m bredd, 0,25m tjocklek, 800m längd). Det handlar om totalt ungefär 1360 ton bergkross. Grusbåten M/S Nordanvind lastar som jämförelse 350 ton. Återigen så handlar detta om material som tas någon annanstans.

Stigar kan också förbättras med träflis. Förbättring med flis är en temporär åtgärd som endast håller en kortare tid. Flisen bryts snabbt ner och blir till mull som på sikt binder vatten och rent av förvärrar känslan av att marken är blöt.

Mina förslag på hur tillgängligheten till badplatser på Vässarö kan förbättras är följande:

- Fortsätta arbetet med att röja, märka och underhålla ett system av större stigar på hela Vässarö inklusive de till badplatser.
- Skylta och märk upp stigen som börjar bakom 10-dasset på Mellanängarna och leder till viken norr om Djuphamn. Bygg en stätta över fårstångslet nere vid vattnet. Röj sly nere vid vattnet.

- Märka upp alla tre stigarna till Södra stranden vart efter de blir röjda.

- Se över om det går att fylla igen det värsta blöthålet på stigen från Östra-vägen till Södra stranden då det ligger alldeles invid vägen och inte är större än att det kan fyllas med överbliven sten från något annat grävjobb.

För Vässarö
2022-08-26
Per Norlin

